

Những Lời Khai Thị Trí Huệ Trong Kinh Kim Cang

Chủ Đề 690: Có Tức Là Không, Không Tức Là Có

Chủ giảng: Pháp sư Tịnh Không

Thời gian: Tháng 05 năm 1995

Địa điểm: Cư Sĩ Lâm Phật Giáo Singapore

Trích lục từ: Báo cáo nghiên cứu Kim Cang Bát Nhã (Tập 058)

Chuyển ngữ: Tịch Minh

【Tất cả chúng sanh, tất cả các tướng, thấy đều do cùng một tánh thể biến hiện, cho nên không gì chẳng phải là ‘có tức là không, không tức là có’.】

Đây là nói về chân tướng sự thật. “Tất cả chúng sanh”, trong câu này có hai ý nghĩa: Một ý nghĩa là, tất cả chúng sanh này chính là bản thân mỗi con người chúng ta. Tại sao bản thân mỗi người chúng ta lại gọi là tất cả chúng sanh? Bởi vì chúng ta là do tất cả chúng duyên hòa hợp mà sanh ra. Hiện tượng này không hề đơn thuần mà rất phức tạp, cho nên gọi là tất cả chúng sanh. Tình trạng phức tạp của thân và tâm một con người chúng ta hoàn toàn ngang bằng với hư không pháp giới, không hề ít hơn hư không pháp giới một chút nào, là ngang bằng, cho nên gọi là tiểu vũ trụ ; tiểu vũ trụ và đại vũ trụ là giống nhau, vô nhị vô biệt (không hai không khác), không có gì khác biệt. Ý nghĩa thứ hai, là nói đến tất cả chúng sanh hữu tình và vô tình vô cùng rộng lớn, thấy đều bao gồm ở trong đó. Câu “tất cả các tướng” ở bên dưới là nói về hiện tượng, câu này hoàn toàn đứng trên mặt tướng mà nói. Trong “tất cả chúng sanh”, tâm pháp và sắc pháp thấy đều đầy đủ; trong “tất cả các tướng”, chỉ đơn thuần nói về hiện tượng, tức là chỉ giảng về tướng phần mà không giảng về tâm pháp, chúng ta gọi là thế giới vật chất. Bất luận là hữu tình thế gian hay vô tình thế gian, vô tình tức là thế giới vật chất, thấy đều do cùng một tánh thể biến hiện. Kinh Hoa Nghiêm có nói “Tinh dữ vô tình, đồng viên chủng trí” (Hữu tình và vô tình, cùng viên mãn chủng trí), thế nào gọi là đồng? Đồng là do tự tánh biến hiện ra.

Hiện tượng này rất khó hiểu, cho nên Đức Phật trong kinh, cổ đức trong các bản chú giải thường dùng giấc mộng để làm ví dụ. Phần cuối của bộ kinh này có sáu ví dụ: mộng (giấc mộng), huyễn (sự huyễn hóa), bào (bọt nước), ảnh (hình bóng), lộ (sương), điện (chớp). Trong sáu ví dụ này thì lấy “mộng” làm

chủ đạo, những ví dụ khác chỉ là phụ trợ. Mộng, tất cả chúng ta đều có kinh nghiệm, mộng từ đâu mà có? Chúng ta đều biết, đó là cảnh giới do trong tâm chúng ta biến hiện ra. Trong mộng quả thực có cảnh giới, có động vật, có thực vật, cũng có khoáng vật, có sơn hà đại địa, cũng có hư không, đó chẳng phải là do trong tâm mình biến hiện ra hay sao? Trong mộng có thể biến hiện cảnh giới. Phải biết rằng sơn hà đại địa, tất cả chúng sanh trước mắt chúng ta, bao gồm cả hư không bao la, vô lượng vô biên vô số các tinh cầu thế giới, là từ đâu mà có? Do tự tánh của chúng ta biến hiện ra, đạo lý này hoàn toàn giống như đạo lý biến hiện trong giấc mộng, cùng một đạo lý như nhau. Mộng, chúng ta biết là giả, sau khi tỉnh mộng thì biết đó là không. Thế gian của chúng ta hiện nay cũng giống hệt như cảnh mộng. Khi đang nằm mộng thì không biết đó là giả, cứ tưởng đều là thật. Tại vì sao? Vì mê rồi, không giác! Khi tỉnh lại mới giác ngộ đây chỉ là một giấc mộng, không phải là thật. Khi nào chúng ta tỉnh táo lại trong hoàn cảnh này, thì cũng sẽ biết hóa ra mình vừa trải qua một giấc mộng lớn. Vĩnh Gia Đại Sư trong “Chứng Đạo Ca” nói rất hay, “Mộng lý minh minh hữu lục thú” (Trong mộng rõ ràng có sáu đường), có lục đạo luân hồi, “Giác hậu không không vô đại thiên” (Sau khi giác ngộ, đại thiên thế giới thấy đều trống không) , giác ngộ, đại triệt đại ngộ rồi, thì lục đạo luân hồi không còn nữa. Đại thiên thế giới chính là lục đạo luân hồi, nói “đại thiên” và nói “lục thú” là cùng một ý nghĩa.

Nhất định phải biết, có tức là không, “có” là gì? Có là tướng liên tục, tướng tương tục của chín trăm lần sanh diệt trong một sát-na, thực sự là đương thể tức không (ngay bản thể đó là không), liễu bất khả đắc (hoàn toàn không thể đạt được). Có tức là không, không tức là có, ý nghĩa này trước đây đã nhiều lần nhắc đến, phần trước đều đã nói rất nhiều lần. Thật ra mà nói lặp lại thêm nhiều lần nữa cũng không sao, tại vì sao? Vì cảnh giới của chúng ta chưa chuyển đổi được, nói thêm bao nhiêu lần cũng không tính là nhiều, chưa chuyển được. Số lần nói nhiều, sẽ khiến cho ký ức của chúng ta in sâu thêm, thời thời khắc khắc có thể đề khởi câu nói này, như vậy mới phát sinh tác dụng. Chúng ta đối với tất cả tướng cảnh giới, sẽ không tích cực đi tranh giành, đối với tất cả thế duyên, những ý niệm vọng tưởng phân biệt chấp trước đó, tuy chưa đoạn trừ hẳn, nhưng đã nhạt đi vài phần. Nhạt đi vài phần là tốt rồi, nhạt đi vài phần thì phiền não sẽ ít đi, trí tuệ sẽ tăng trưởng, hy vọng sẽ tiếp tục nhạt dần đi.

Cho nên phước không thể hưởng, hễ hưởng thụ là sẽ mê hoặc. Đối với người tu đạo, đời sống thích hợp nhất chính là quần áo mặc đủ ấm, cơm ăn đủ

no, có một căn nhà nhỏ có thể che mưa chắn gió, hoàn cảnh như vậy là tốt nhất ; tiền hễ nhiều một chút, hễ hưởng thụ, thì thật đáng thương! Lại đọa vào ba đường ác (tam đồ), phiền phức đó thực sự quá lớn. Cho nên Phật trong bộ kinh này, dặn dò Bồ-tát không thọ phước đức; Bồ-tát tu phước, phước báo quả thật rất lớn, nhưng không được hưởng phước, hễ hưởng phước thì không ai là không đọa lạc. Nếu chúng ta muốn bảo toàn chính mình trong đời này, không bị đọa lạc, thì phải hết sức dè dặt, cẩn thận từng li từng tí, đời này đích thực có thể liễu sanh tử xuất tam giới, vãng sanh bất thoái thành Phật, thì nhất định phải ghi nhớ, hãy sống một đời sống thanh khổ, tuyệt đối không chạy theo sự xa xỉ, cuộc sống có thể duy trì được là tốt rồi. Có dư dả, thì tu phước, giúp đỡ người khác, làm những việc hoằng pháp lợi sanh.

Ngày nay phương pháp hoằng pháp lợi sanh có hiệu quả nhất chính là in kinh sách. Khu vực bên ngoài đạo tràng của chúng ta có rất nhiều kinh sách để kết duyên, rất nhiều đồng tu phát tâm in kinh sách mang đến đây để kết duyên với mọi người. Làm băng ghi âm, băng ghi hình, hiện nay còn làm đĩa CD, làm những thứ này để cúng dường tất cả đại chúng, sự bố thí này không chỉ là tài bố thí, mà pháp bố thí cũng nằm ở trong đó, thực ra mà nói cả ba loại bố thí tài, pháp, vô úy thầy đều đầy đủ, đây thực sự là việc tốt. Có tiền dư, hãy làm việc này, đừng dùng vào việc khác, dùng vào việc khác thì thật đáng tiếc, khoản tiền tài này tuy rất ít, nhưng có thể khiến cho vô lượng vô số người được lợi ích.